

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exemplorum Libri Tres

Liber Secundus, Siue Exempla, In Septem Capitalium Vitiarum
Detestationem, Per Quadragesimam, Anno M. DC. XLVI. narrata

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1650

§. 13. Remedia inuidiæ alia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48186](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48186)

honores sæpius ambitione perdi, quàm acquiri. Quid, stolidi, per vim vobis ad sceptram paratis? quid regibus legitimis ea, de manu extorquetis? hoc pacto non itur ad gloriam; sed honores & regna, & ipsa vita amittuntur. *Reddite, quæ sunt Cesaris, Cesari, & quæ sunt Dei, Deo.* Christiani, qui se humiliant, exaltantur: gentes quæ se exaltant, humiliantur. *Huic periculo consulens Dominus, ne quis zelo fratris in laqueum zabuli incurreret, ait S. Cyprianus, cum eum discipuli interrogassent, quis inter illos maior esset; Qui fuerit, inquit, minimus in omnibus vobis, hic erit magnus. Amputauit omnem emulationem responso suo, omnem causam & materiam mordacis inuidia eruit & abscidit. Exaltationis, apud nos, non potest esse contentio; de humilitate ad summa crescimus: sicut creuit, qui coronam sibi detrahit, & filio regis tradidit; pluris enim illius virtus, quàm huius potestas fuit æstimata. Ad eundem modum, si & nos, non tantum verbo, sed & corde dicamus: Non nobis, Domine, non nobis, sed nomini tuo da gloriam, nulli suum honorem, nulli opes, nulli scientias inuidebimus, sed potius Deo gratias, pro istis, agemus; quia sic nomini illius gloria datur, immo sic & nos ad æternam gloriam peruenimus, quæ est omnibus rebus mundi anteferenda: quarum contemptus & inuidiã elidit, & promouet nos ad bona longè præstantiora.*

XIII.
REMEDIA
ALIA INVI-
DIÆ.
S. Basil. hom.
II.

Quod est S. Basilij remedium, dicentis: Quid faciendum, ut hac peste affecti facile liberemur? si nihil rerum humanarum magni æstimamus: non enim in rebus fluxis bonum constituimus, sed ad æternorum bonorum participationem vocati sumus. Opes, honores, voluptates, eloquentia, instrumenta sunt virtutis rectè utentibus, nihil per se vera felicitatis habentia. Qui ergo ita fuerit animatus, ut nihil vsquam humanum admiretur, huic procul dubio inuidia dominari non poterit. Hoc remedium morbi istius habemus. Quanquam, & ij, qui potestate pol-

Laërt. l. 6. c. 1. *lent, hinc debent vigilare. Antisthenes absurdum esse dicebat, triticum repurgare à lolio, bellum ab inutili milite, & à Republica non discernere inuidos. Deponentes igitur omnem malitiam, & inuidias, & omnes detractiones, sicut modo geniti infantes, rationabiles, & sine dolo lac concupiscite, ut in eo crescatis in salutem. Illi autem qui aliorum inuidia agitantur, sciant Abelem esse non posse, quem malitia Cain non exercet. Utantur ergo aliorum malitia in bonum; sicut inuidi aliorum bonis in malum abutuntur. Sciant, honesta etiam si per*

si per inuidiam ad tempus obscurentur, tamen suo tempore soluta iterum splendere. Ut enim flammam primùm emicantem, multus comitatur fumus, qui ea conualescente, & se se explicante euanescit: sic res egregias aggredientem initio multa premit inuidia, donec, auctam gloriam, inuidiæ fumum discutiat. Nam fumus gloriæ inuidia est. Sciant inuidiam non solùm agere *antagonistam fortunatorum*, sed etiam esse *testem virtutis*. Qua de caussa Themistocles adhuc adolescens nihil dum præclari se fecisse dixit, *Nondum enim sibi inuideri*. Nam sicut cantharides vegeto maximè tritico in nascuntur, & ros pulchrè florentibus: sic inuidia maximè inuadit bonos viros ac ingenij personæq; gloriam sustinentes, & inuidere nescientes; atq; ob hoc ipsum similes in terra erunt Diuis cœlestibus, quorum nemo alteri inuidet, quantumuis in gloria maiore collocato. Sicut neque soli luna, neq; lunæ cetera astra, ob splendorem clariorem inuidet; neque terra superioribus corporibus, quibus subiacet, neque flumina Oceano. Hæc est harmonia mundi. Ad quam etiam pertinet hæc mixtura fortunæ atque inuidiæ. Scio, inquit Xenophon: *nonnullos liuore ductos morbo animi obtemperaturos. Tamen memor nullam unquam virtutem caruisse inuidia (malè etenim cum eo agitur, cui nullus inuidet) æquanimiter feram eorum dicacitatem*. Signum igitur excellentiæ est, *inuidiam pati*; hæc enim non petit, nisi felices; sicut signum est miseriæ, *inuidiâ* (quam Socrates *anima vlcus & ferram* appellauit) *flagrare*; nisi enim aliquid sibi deesse putaret, quod in altero videt, nemo inuideret. Itaque, qui inuidet, minor est, & hinc miser, quia simul & peccat, & plectitur, expeditâ iustitiâ, & occasionem dat, vt dicatur: *Aut Mutio nescio quid incommodi accidit, aut nescio cui aliquid boni*. quod Publium olim dixisse testatur Macrobius, cum hominem inuidum, & in primis maleuolum videret solito tristiores. Quin & se pusillanimum ostendit; quia licet tanquam ignis summa petat ex imo, tamen in imo manet. Hinc ille dixit: *omnibus ex vitijs, nullum pigrius inuidia, altos in animos non ascendit: nullum quoque miserius; quippe suis malis, & alienis bonis, immo ipsa virtute torquetur; & quia inuidi atque maligni vitioso oculo vident, quæ vident: & confusi caligine nequitia in id cadunt, vt minus videndo plus videant; cum tamen id, quod est ita, vt est, videre non possint, in tantum enim captum cor obliquat*

Xenophon:
lib. 1. Cyri-
pædiæ.

Stobæus
serm. 36.

Macrobius
Satur. c. 1.

Francisc. Pe-
trarch, dial.
106.

Paul. Orof.
de Ormelis
lib. 4.

inuidia, ut rectum natura non videat. Hinc dantur consilia pernicioſa, & nulla magis damnantur, quàm quæ sunt vtiliſſima fortunæ aliorum; planèque ſarcaſmus fuit, quando, coram Friderico rege, alijs diſputantibus, *Quid præcipuè conferret oculorum perſpicuitati?* & quibusdam reſpondentibus *ſæniculi aſſatum*, quibusdam *vitri uſum* laudantibus, Actius Sincerus dixit, his longè antecellere *inuidiam*: ut quæ omnia maiora plenioraque videre faciat. Hoc ipſo enim oculos fallaces facit, non perſpicaces. Deniq; ut ſagitta in mittentem retorta, ita ſuum inuidia ipſum conficit authorem, cui ex vultu liuido relucet, cui pectus intemperijs implet, cui & corpus & mentem, & illa ipſa, ſi quæ habet, bona funditus euertit. Bellè proinde deſcribitur à Poëta.

*Liſior tabificum malis venenum
Intactis vorat oſſibus medullas,
Et totum bibit artubus cruorem.
Quo quiſquis furit, inuidetq; ſorti,
Ut debet, ſibi pœna ſemper ipſe eſt.
Teſtatur gemitu graues dolores:
Suſpirat, fremit, incutitq; dentes.
Sudat frigidus intuens, quod odit.
Effundit mala lingua virus atrum:
Pallor terribilis genas colorat:
Infelix macies renudat oſſa.
Non lux, non cibus eſt ſuanis illi.
Nec potus iuuat, aut ſapor Lyai.
Nec ſi pocula Iuppiter propinet,
Atque hac porrigat, & miniſtret Hebe,
Aut tradat Ganymedis ipſe nectar.
Non ſomnum capit, aut quieſcit unquam.
Torquet viſcera carnifex cruentus,
Vaſanos tacitè mouet furores,
Intentans animo faces Erinnyſ
Lethalis, Tyrigq; vultur intus,
Qui ſemper lacerat, comeſtq; mentem.
Viuit pectore ſub dolente vulnus,
Quod Chironia nec manus leuârît,
Nec Phœbus, ſobolesq; clara Phœbi.*

CAPVT

CAPVT V.

GVLÆ ET LVXVRIÆ VITIVM EMEN-
DATVM, ET SEVERO POENITENTIÆ GE-
NERE A MARIA ÆGYPTIACA
CASTIGATVM.

TEMPORIBVS Honorij Papæ I. atque Heraclij Imperatoris, vixit S. Sophronius Episcopus Hierosolymitanus, fuitq; sub initium hæresis Monothelitarum, insignis fidei Catholicæ defensor, qui diem suum obiit Anno Domini 634. Huius tanta est autoritas, vt epistola illius ad Sergium Episcopum Constantinopolitanum in 6. Synodo Act. 11. citetur. Hic Sanctus Sophronius, præter cetera, quæ posteris legenda & discenda reliquit, scripsit etiam vberioribus verbis sequentem historiam, ob temporis angustias, à me in compendium redigendam. Non tamen sine morum condimento, vt & iuuenes callitatem, & senes discant colere sobrietatem; turpe enim est adolescentibus lasciuire; fœdum & absurdum senibus, adolescentiari; & luxus vtrique ætati vel vitandus, vel dediscendus. Historiam Prophetæ verbis ordior.

Bonum est viro, cum portauerit iugum ab adolescentia sua, idcirco Zosimas sanctus ille (non hæreticus, qui ab hoc alius fuit) ab ipsis maternis vlnis auulsus in quoddam Palæstinæ monasterium fuit portatus, in quo cum illo virtus perfectioque religiosa à teneris vnguiculis ita creuit, vt non solum cœnobij regulas omnes quàm exactissimè seruaret, sed etiam multa alia per quàm liberaliter adijceret, vigilantia, abstinentia, coniunctionis cum Deo opera; adeò, vt neque inter manuum labores, neque cum cibum sumeret, à feruenti diuinarum rerum meditatione, sacrisque cantibus desisteret; eaque propter à plurimis Dei seruis, è locis longè distitis, tanquam ad archetypum vitæ sanctæ venientibus visitaretur, qui ab eximio eius exemplo sibi ideam sumerent philosophandi. Ad hanc sanctitatem diuturnitas accessit; in ea enim seueritate vitæ, quinquaginta tres totos annos, perseuerauit. Nemo innocentia suæ nimium confidat; nemo sibi placeat, si diu benè vixit; sed *qui stat, videat, ne cadat, Quàm diu viuimus, militamus; & prorsus militia est vita ho-*

I.
AVTHORIS
AVTHORITAS.

Baron. tom.
8. Annal.

Apud Heri-
bert. Ros-
veydum l. 1.
de vitis Pa-
trum à pag.
382,

II.
ZOSIMAE PRO-
FECTVS.
Thren. 3. 27.

1. Cor. 10. 12.
Iob. 14. 14.
Iob. 7. 1.